

SEE THE SCAM. WALL STREET DOESN'T.

FERDINANDO FREGA

POGLEDAJ PRIJEVARU. WALL STREET JE NE VIDI.

SEMANTIC REALITY 2026 · SHAREHOLDERS · 10

Kratka bilješka o kapitalu koji ostaje dok brojevi plešu

1. IZVORNA NAMJERA

Svaka velika tvrtka danas proizvodi dvije stvari: proizvode i izvješća.

Izvješća su lijepa, sjajna, puna zelene boje. Proizvodi, ponekad, nešto manje.

Ali dugoročno, tržište je užasan čitatelj brošura. Gleda bit. Kapital oscilira; to mu je posao. Namjera, ako je ozbiljna, ostaje.

Mandat na određeno vrijeme trebao bi pamtit i da se prava održivost ne mjeri samo u CO₂, nego u obećanjima održanima očevima i sinovima.

Jer brojevi se mogu brzo promijeniti. Ugled ne može. A kad se ugled troši brže nego što može ponovno narasti, rađa se obveza koju nijedan revizor ne ovjerava i nijedna bilanca ne iskazuje: semantički dug.

2. PROZIRNOST TVARI I KODEKS FUNKCIJE

Neko smo vrijeme čelik tretirali kao da je sapun. Mijenjali smo formule, ambalažu i jezik, nadajući se da nitko neće primijetiti razliku.

Ideja je jednostavnija.

Vratimo težinu na pakiranje.

Recimo jasno koliko je materijala unutra, koliko traje i koliko košta da se napravi kako treba.

To nije junački čin.

To je konkurentska prednost.

Poštenje je još uvijek jedina stvar koju reklamna agencija ne može prepustiti vanjskim izvođačima niti vam je naplatiti na kraju tromjesečja.

Kad potrošači vide bit, semantički dug pada. Kad sve što vide jest narativ, dug se i dalje u tišini gomila.

3. STOLICA UPRAVLJANJA I TAJ SIMBOLIČNI DOLAR

Ovaj posljednji dio namijenjen je onima koji su vlasnici stolice, a ne onima koji na njoj sjede jedno tromjesečje.

Ako smo godinama marku odijevali u odijelo koje joj je preveliko, prije ili poslije odijelo sklizne.

Tada se pojavljuje semantički dug.

Ne u računu dobiti i gubitka.

Ne u ESG izvješćima.

Ne na pozivima o rezultatima.

Pojavljuje se u sve većem jazu između onoga što marka govori i onoga što ljudi percipiraju.

Kao i svaki dug, i ovaj se čini bezopasnim dok netko ne zatraži račun.

Prijedlog da ga se zatvori namjerno je lagan: licencija od jednog dolara za kampanju istine.

Službeni, elegantan način niskog rizika da se kaže:

„Primijetili smo. Ponovno postajemo ozbiljni.”

I da se vrati internet prije nego što ga netko drugi uzme umjesto nas.

10 TOČAKA KOJE SVAKI DIONIČAR ODMAH SHVATI

Rečeno s osmijehom, jer smo ih u dubini duše svi vidjeli.

1. PRISTOJNA ŠUTNJA NA VRHU

Svi znaju, pred ogledalom, kad oštrica više nije ono što je bila.

Nitko to ne kaže na sastanku.

2. LEGITIMNA RASTRESENOST WALL STREETA

Wall Street trguje spremnicima, a ne osjećajem osobe koja ih otvara u kupaonici.

To je normalno.

Radi svoj posao.

To nije zloba.

To je profesionalna kratkovidnost.

3. MAMAC PROVIZIJA ODMAH

Kretanje se isplati.

Trajanje iscrpljuje.

Ljudski je više voljeti današnju proviziju nego sutrašnji spomenik.

4. BLAGA DIKTATURA 90 DANA

Tromjesečje je zahtjevan šef.

Traži da odrežeš malo budućnosti kako bi danas dobro izgledao.

Svi mu dajemo ono što želi.

Ponekad previše.

5. ULAGAČ PRERUŠEN U BROJ

Dioničarima smo govorili da su racionalni računari.

U stvarnosti, to su ljudi koji kupuju proizvode, daruju poklone i grade uspomene.

Nakon nekog vremena dosadi ti da se s tobom postupa kao s Excelovom tablicom.

6. BILANCA KOJA NIKADA NE UĐE U POWERPOINT

Dok grafikoni idu gore, povjerenje među naraštajima ponekad ide dolje.

Ovdje se rađa semantički dug.

Nema svoju stavku.

Ne pokreće nikakve automatske alarme.

Ne pojavljuje se u tromjesečnim izvješćima.

A ipak raste svaki put kad obećanje marke pretekne bit proizvoda.

Prije ili poslije netko zatraži izvadak.

7. PREŠUTNI DOGOVOR IZMEĐU ČUVARA I ČUVANIH

Ako bajka odgovara svima, zašto je kvariti?

Održavati je na životu štiti bonuse onih koji je pričaju i onih koji je slušaju.

Barem dok ne stigne račun.

8. PRESUDA KOJA DOISTA VRIJEDI: DNEVNI BORAVAK

Izvješća ne ulaze u kuću.

Proizvodi ulaze.

A ondje konačnu presudu ne donosi analitičar, nego obitelj dioničara.

Koja ima prirodan dar da razlikuje bit od predstave.

9. LIJEPI LOGOTIP BEZ DŽEMPERA ISPOD

Velika marka bez biti je kao kaput od kašmira na vješalici.

Vrlo elegantno.

Dok ne dođe zima.

10. MALA OSVETA TIPKOVNICE

Nekoć je trebala cijela organizacija da se neka ideja proširi.

Danas je dovoljna jedna veza i pravi upit.

Internet obično primijeti nesklad mnogo prije burze.

EPILOG

Ovih 10 točaka loma pokriva velik dio rasjeda između vlastitog interesa posrednika i prava dioničara da razumiju što posjeduju.

To su zapažanja utemeljena na mojem vlastitom iskustvu i znanju.

Naravno, svaka je organizacija poput male države: razvija vlastita pravila, vlastite ravnoteže, a ponekad čak i siva područja koja promaknu formalnim kontrolama.

Ali upravo zato semantički dug zaslužuje pozornost.

Jer se ne rađa kad tvrtke prestanu ostvarivati dobit.

Rađa se kad prestanu čuvati značenje obećanja koja su dale.

BILJEŠKA DIONIČARIMA

Za ovo vam ne treba analitičar.

Izvucite godišnja izvješća iz posljednjih nekoliko godina i stavite ih jedno pokraj drugoga.

Isti odlomci. Isti prijelom. Ista obećanja.

Često je to kopiraj-zalijepi, s pokojim promijenjenim brojem.

I neka nitko nikada ne pomisli da ova operacija ništa ne košta.
Svake godine košta više.

Tako semantički dug izgleda na papiru.

*Ugodan vam dan.
Ferdinando Frega*